

PROSTĚJOV

TA UMĚLECKÉHO PŘEDNESU A DIVADLA POEZIE
011

WOLKROV MLO

Vlezte do Wolkrova pokojíčku na str. 2
Agenti se činí na str. 6
Den sólistů II. kategorie na str. 7
Krasula v celé kráse na str. 8
Ulovte Rybákovou na str. 9

WOLKRŮV POKOJÍČEK

Jste na WP už po kolikáté a taky jste nevěděli, že v místním muzeu můžete nakouknout do Wolkrova pokojíčku? Stačí zajít do budovy bývalé renesanční radnice na náměstí TGM. Rázem jste v Jiříkově vidění: smetanové tapety měšťanského interiéru, leštěný klavír zívá při polonéze v nedělním odpoledni a ze stěn na všechno dohlížejí páni rodičové. A není jisté, jak dlouho tu idyla ještě potrvá. V muzeu chystají nový výtah, který by měl v prvním patře vyústit právě tady. V místech mezi dětstvím a gymnaziálními léty Jiřího Wolkerova. A je dost dobře možné, že expozice, kterou s velkou péčí připravovala zdejší historička PhDr. Marie Dokoupilová a její kolegové, vezme brzy za své. Takže je nejvyšší čas si ji prohlédnout, dokud tu je.

Expozice věnovaná Jiřímu Wolkrovi vznikla v roce 2000, kdy uplynulo sto let od jeho narození. Ale samozřejmě, že si ho Prostějov připomínal i dříve. Už ve čtyřicátých letech tu byla první výstava mapující životní osudy a předčasně uzavřený život mladého básníka. A tak je tomu i dnes. Za sklem muzeálních vitrín se odvíjí příběh o naději a konci. „Snažili jsme se zachytit v expozici jednak základní momenty Wolkrova krátkého života a zároveň vytvořit iluzi jeho pokoje,“ říká Marie Dokoupilová, „navodit atmosféru místa, kde pracoval, hrál na klavír, jsou tu i portréty jeho blízkých a jeho samého. Nábytek pochází z jejich bytu (nám. TGM č.p. 22), tak přibližně to skutečně v bytě Wolkrových vypadalo. Měli tam tak jako tady různé suvenýry z cest, knížky i tenhle stoleček, který tu máme. Ten používal Jiří jako psací stůl, i když tak na první pohled vůbec nevypadá.“

Jeho dílo vycházelo nejen v češtině, ale i v mnoha překladech... Je tu jeden čínský výtisk, zjistila jsem, že některé básně vyšly přeložené dokonce i do mongolštiny. Prozatím máme zmapováno, že Wolkrovy verše vyšly v 17 dalších jazycích. Tady máme také česká vydání různých výborů, pohádek a povídek a také třeba medaile nebo malý model pomníku, který stojí na náměstí Edmunda Husserla tady v Prostějově. Druhý Wolkrův pomník dnes stojí v Praze, což jsem zjistila teprve nedávno.

Jak vznikala ta první Wolkerova socha, u které se v Prostějově každoročně slavnostně otevírá WP?

Vím, že o pomník J. W. v Prostějově usilovala hlavně jeho matka Zdena Wolkerová. Ta po básnickové smrti dalších třicet let zasvětila tomu, aby jeho odkaz a jméno dostala na veřejnost. Nejsem

si zcela jistá, jestli tahle její aktivita byla vždycky přínosná. Každopádně chtěla, aby vznikl pomník buď v Praze nebo tady. Tehdy ve 30. letech to ale velký ohlas nemělo, a tak Wolkrův pomník postavili až po druhé světové válce a socha byla slavnostně odhalena tady v Prostějově až v roce 1952.

Prostějovský archiv kromě wolkrovského pokojíčku a výstavní expozice spravuje i část pozůstalosti. Jak je rozsáhlá a jaké poklady ve vašich depozitářích máte?

Máme tu kolem šesti tisíc archivních položek nejrůznější povahy, od dokumentů, korespondence přes předměty. Pokud jde o zajímavosti, nedávno jsem se zabývala filmovými zpracováními Wolkrových předloh. Slavný režisér (tehdy ještě student architektury) Otakar Vávra měl na začátku své kariéry záměr zfilmovat Wolkrova „Baladu o očích topičových“. Dokonce měl napsaný scénář, který tu máme ve sbírkách uložený. Zhruba kolem roku 1932 jednal s matkou Jiřího Wolkra, protože to už byl Jiří Wolker několik let po smrti, o realizaci filmu. S tím, že všechno už měli připravené do posledního detailu. Jenže nakonec z natáčení sešlo. Film vůbec nevznikl a ztroskotalo to na tom, že paní Wolkrová měla asi dost přehnané finanční požadavky a chtěla větší honorář, než jí byl nabízený. Takže bohužel jedině, co z toho zbylo, je dneska scénář, který je podle mého názoru velmi povedený. A my můžeme jen litovat. Z Wolkrova díla, tak je zfilmovaná pohádka "O kominíkoví", kterou natočil slavný autor českého animovaného filmu Zdeněk Miller, autor Krtečka. V osmdesátých letech pak ještě vznikla televizní inscenace "Ilda", kterou natočil v Bratislavě přibližně v 80. letech podle Wolkerovy povídky režisér Jozef Adamovič.

Chodí sem do expozice hodně zájemců o Jiřího Wolkra?

V posledních letech pozoruji, že ten zájem jakoby upadá. Vždycky jsem se domnívala, že životní osud Jiřího Wolkra je už dneska všeobecně známý, ale stává se docela často, že sem přijdou návštěvníci a ptají se při prohlídce: „A na co on vlastně zemřel?“ Tak to mě trochu překvapuje.

Ptala se Kuna.

ÚVODNÍQ

Žvýkání vavřínu způsobuje halucinace, tvrdí fyzický básník. Zná to z doslechu. Co dál? Laureát přežvykující symbol svého úspěchu. Žvýkal Wolker? A ne-li, žvýkal by rád? A co když nic menšího ani většího než laurus není? Jako odměna za psaná či vyložená slova? Co na to básník? Zpívá hymnus: „Nechme laurus laurem?“

DNES

ČAS	KDE	CO
9.00 – 12.00	DUHA	SEMINÁŘE WOLKROVA PROSTĚJOVA Rozborový seminář pro zájemce s lektory sólistů
10.00 – 12.00		
12.20 – 12.50	DUHA/POINT	Prezentace semináře Poezie jako divadlo, divadlo jako poezie (odchod od Duhy ve 12.20 směr divadlo Point)
13.00 – 15.00	DUHA	Rozborový seminář pro 2. kategorii recitátorů sólistů
14.45 – 15.15	Promenoár MD	Hledání hlasu Hlasová rozcvička s Gábinou Sittovou. Určeno sólovým recitátorům 3. kategorie a všem dalším zájemcům.
15.20 – 15.40	jeviště Městského divadla	Prezence recitátorů sólistů 3. kategorie
15.45 – 17.00	jeviště Městského divadla	PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ SÓLISTŮ 3. KATEGORIE
17.45	DUHA	TŘETÍ VĚK LOUNY Modrý z nebe byste nechtěli? – členky souboru, režie: Renata Vordová
18.40	DUHA	ČERVIVEN, Krnov Vepřo-knedlo-zlo – koláž z veršů současných českých básníků
19.15	DUHA	REGINA BŘECLAV Na Betlém! – texty lidových koled, režie: Martin Janků, Zdeněk Miklín
20.00 – 21.30	DUHA	Hodnocení poroty divadel poezie
21.00	Zahrádka	U KOTĚRY NA ZAHRÁDCE
22.00	Národního domu	DJ Petr Zakopal
23.00		SKA 'N' Daal – královéhradecká od prvopocátku koketující se ska, jazzem a dalšími hudebními žánry. DJ Petr Zakopal

ZÍTRA

ČAS	KDE	CO
9.00 – 11.00	DUHA	Rozborový seminář pro 3. kategorii recitátorů sólistů
11.15	DUHA	DĚTI VESELÉ, Olomouc Brand Party – Michal Hvorecký, režie: Magda Veselá
13.05	DUHA	NA POSLEDNÍ CHVÍLI, Ostrov Čekání na dona Luciana – „klasický meloun“, režie: Lucie Veličková
14.00 – 15.00	DUHA	Hodnocení poroty divadel poezie
15.00 – 17.00	DUHA	Prostor pro možné výstupy seminářů WP
19.00	DUHA	TO NEJLEPŠÍ NA KONEC... Závěrečný večer 54. Wolkrova Prostějova s předáním cen festivalu
21.00	Zahrádka	U KOTĚRY NA ZAHRÁDCE
22.00	Národního domu	DJ Petr Zakopal
23.00		HOLDEN DJ Petr Zakopal

INTERPRETACE INTERPRETACE

Jaký je význam slova význam? Jak interpretovat interpreta-ci? Ajta ajta, tyto šelmovské otázky, čertovsky vychytralé, zavá-něji drakem, požírajícím vlastní ocas! Proč dostávám tuto otázku v době, kdy jsem ponořen do četby Michela de Notredame? Mám odpovědět jedním z jeho devíti set čtyřiceti osmi čtyřverší? Vždyt největší učenci všech dob si s touto otázkou hlavu lámali a nadále lámat budou! Ale kdeže, uklidni se, zpěněná krev, ustup od tajemství bytí, jako prostý dramaturg a dramatičtátor jsem za-jisté tázán na interpretaci textu. Tedy, se skromností sobě vlastní odpovídám příkladem ze svého života: Jako mladíček, který nej-

lépe rozuměl všemu, ctil jsem zásadu, že žádný autor není sdo-statek dobrý, abych ho svou interpretací nemohl povýšit. Dnes, ve věku dejme tomu středním, jsem dospěl do stadia, kdy se sna-žím převedením textu na jeviště divákovi autora „toliko“ co nej-věrněji předat. A jsem zvědav, zda se mi podaří dospět do nejvyš-šího stadia, totiž k hledání smyslu toho, co chtěl autor vlastně sdělit. Dokáže někdo mou interpretaci slova interpretace správně interpretovat? Pochopí význam jejího významu?

Marek Pivovar, dramaturg, dramatičtátor

ZKRAJE

TŘETÍ VĚK LOUNY: A MODRÝ Z NEBE BYSTE NECHTĚLI?!

Čisté představení z dílny lounských „babiček“ pod vedením Renaty Vordové se opírá o životní osudy spoluautorek a interpretů z období mezi únorem 1948 a létem 1968. Je to doba, ve které prožívaly dámy své dětství, dospívání a některé začínaly budovat své rodiny.

Scénář tvoří koláž dobových textů, velmi dobře vybraných básní a vlastních textů vzpomínek.

Inscenace je vybudovaná na pevných základech. Poučený tvůrčí tým využívá účinně zkratky, lehce navozuje jednotlivá témata, zdaleka se vyhýbá patetizaci či lacinému obviňování. Přesto se před námi vyjevuje deformovaný svět té doby jako ošklivé kulisy pro rozvíjející se život (nejen) dívek a žen, život vlastně příliš krátký na to, aby bylo možné takovou deformaci zapomenout

nebo odpustit. To ovšem neznamená, že se divák nezasměje. Naopak, téměř každá situace dává nahlédnout svou humornou stránku a často vyvolává bouřlivé reakce smíchu v řadách diváků. Závěrečné dojetí přichází tak nějak nečekaně a v každém případě bez nejmenší „podpásové“ snahy interpretů o jeho záměrné vyvolání. Představení je vytvořeno s pokorou prostřednictvím nejjednodušších prostředků. Každá interpretka má svůj bubínek, který slouží také jako scénická dekorace, jinak se vše odehrává ve volném prostoru a v civilním oblečení. Z hlediska formálního jde o "čisté" divadlo poezie v tradičním smyslu slova. Veliký lidský přesah z něj ovšem navíc dělá výjimečnou inscenaci, jejíž absenci v programu letošního Wolkerova Prostějova si nedovedl žádný z porotců představit.

REGINA BŘECLAV: NA BETLÉM!

Břeclavský soubor si pro své krátké vystoupení zvolil nejnámější vánoční koledy, které podává buď zpívané a rapované, nebo formou voicebandu a klasické recitace. Jednoduchými, ale funkčními prostředky odvíjí příběh nesourodé skupiny, která jde přivítat do Betléma narození Ježíška. Dámská část se z narození nepokrytě těší, pánská se k němu staví již o poznání skeptičtěji. Velmi cíleně se v inscenaci pracuje s kontrastem, ať už v tematické složce (v napětí mezi skutečným smyslem vánočního příběhu a jeho dnešní komercializované podoby), či např. v kostýmních detailech, kdy jsou večerní róby účinkujících doplněny „pastýřskými“ huňatými čepicemi. Kontrastně se pracuje také s rytmikou, kdy koledy jako Vánoce, Vánoce přicházejí střídá ztišeně recitovaná Tichá noc apod. Především je ovšem inscenace prodchnutá radostnou energií a svěžím humorem.

Porota, která pracovala ve složení Jana Machalíková, Lukáš Rieger a Jitka Šotkovská, doporučuje programové radě WP, aby na prvním místě nominovala inscenaci Brand party, na místě druhém Na Betlém, které by ovšem nejen kvůli své pouze 10 minutové délce také do programu WP jistě zapadlo.

DIVADLO POEZIE, SOUBOR ČERVIVEN, KRNOV: VEPŘO-KNEDLO-ZLO

Cca 20 minutové, velice úsporné a jednoduché, přesto kvalitní představení. Skutečně divadlo poezie. Text je koláž z textů převážně českých básníků, byť je uvedeno textem E. Jandla. Hlavní linkou textů je vzdor a podlehnutí mechanismům společnosti. Tomu odpovídá i jevištní ztvárnění, kdy se v postupných obrazech (jejichž předěly tvoří hra z kufry, které postupně vytvářejí různá prostředí - přitom kufry symbolizují cestu, cestu životem) jsou mladí hrdinové postupně ovládáni společností až končí - všichni v šedých kabátech na jakémsi abstraktním lidském životě. Souboru bylo doporučeno, aby lépe zapracoval postavu „Pána života“ (můj název), která postupně navléká postavy do kabátů - knuty povinností a očekávání. Především na začátku by měl být ústrojněji včleněn do představení. Porota z Karviné vřele doporučuje, včetně mě.

Radim Šíp

ZUŠ LIBEREC: KABARET SPIEGEL

NEDADA

Představení libereckých s názvem Kabaret Spiegel bylo postaveno okolo klasických dadaistických textů a na první pohled jako by bylo oživilo fotografií z doby jejich vzniku. Žel je však rozdíl mezi nezachytitelným dada a poučeným výkladem o dada, válce a protestu. Jeden z porotců pojmenoval vcelku přesně celek představení, když se zmínil, že z kabaretu se stal velmi kvalitní a kultivovaný kabinet, z prožitku úderu blesku přesvědčivý fyzikální výklad o tom, čím a proč je blesk způsoben. Přesto v představení zazářilo jedno místo, kdy se kabinetem prokousal živý pes kabaretu a strhl celé osazenstvo auditoria k nadšené účasti. A nejen diváctvo, ale i členovce poroty, kteří inspirovaní touto pasáží rozvířili své obrazy, které je až hanba opakovat mimo dadakontext. Proto se raději vrátíme ke zmíněné pasáži, kdy se prvorepublikové dada prolomilo do 21. století a my jsme pod plexisklem

viděli Vojtu Dyka, jak se loučí s Dášou Veškrnovou, protože se stal rekrutem a musí navléci uniformu, která mu fakt sluší, aby se s Annou Luise už nikdy nesetkal, vyplakal všechnu náplň do centropenu a skončil navždy za mořem. Pak jsme nasedli do automobilu, vystřelilo se na nás děly a pšouky, byli jsme omámeni magickými spirálami, podmaněni metronomy, ale nic se už nevyrovnalo gradaci vlničího se plexikla. A tak jsme si mohli rekognoskovat válku tak, jak bychom si ji nikdy neprohlédli, kdyby nebyla vycpaná a postavena na březové větvi. A byl to pěkný kabinet.

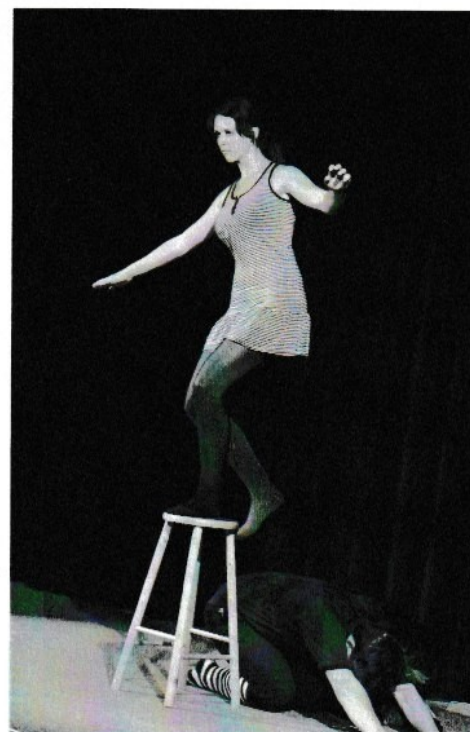
P. S. pro lenivé nebo příliš zaměstnané účastníky festivalu: Kód k některým temnějším pasážím tohoto textu najdete na audiálním záznamu rozborového semináře – [on-line] [cit. 2011 06 16]. Dostupné na adrese: www.tzara-čára/dada/21.cz

Radim Akram

KUSE Z DISKUSE

Vykopává Akram: pokusme se společně definovat, co jsme dneska viděli? Slovo si berou Šedows. V představení byly prvky hravosti, ale hře jako by chyběla lehkost. Dáša Bahnerová se radikálně vymezuje: „Rozčiluje mě, když jdu na dada. Tohle bylo dobře technicky zvládnuté, ale přišlo a odešlo a ve mně nic nezůstalo. Navíc mě mrzí, že takhle talentovaný soubor nedělá něco víc, než je dada.“ Hanka Habrychová – Koutová konstatovala, že se dobře bavila a nasazení účinkujících oceňuje. Dan Razím když ví, že jde na dada, nesnaží se nic složitějšího hledat. Ale ptá se, zda šlo jen o koláž? Akrama Staňka na představení nic neurazilo, ale zároveň se ani nijak zvlášť nebavil. Případalo mu jako muzejním způsobem zpracované. Čekal, že soubor najde vlastní dada. Tohle bylo ale „vkusný, poučený, krotký a vochočený dada. Příliš konvenční.“ Podle Radovana Lipuse šlo o školní kabinet. Rád by viděl dada 2011, dada tady a teď, protože jenom tak dada není mrtvé. Když soubor hrál s plexisklem a loutkami, publikum ožilo, protože: „...právě to bylo vaše, bylo to soudobé a fungovalo to.“ Ema si přála, aby na ni z představení přeskočil vir dada. Bohužel zůstala imunní. Radovan ocenil, že soubor nerezignoval na přítomnost tématu války, která byla pro vznik dada určující, a že z toho neudělali jen bohapustou taškařici.

/kuna/

ZUŠ LIBEREC: KABARET SPIEGEL

NEDADA

Představení libereckých s názvem Kabaret Spiegel bylo postaveno okolo klasických dadaistických textů a na první pohled jako by bylo oživilo fotografií z doby jejich vzniku. Žel je však rozdíl mezi nezachytitelným dada a poučeným výkladem o dada, válce a protestu. Jeden z porotců pojmenoval vcelku přesně celek představení, když se zmínil, že z kabaretu se stal velmi kvalitní a kultivovaný kabinet, z prožitku úderu blesku přesvědčivý fyzikální výklad o tom, čím a proč je blesk způsoben. Přesto v představení zazářilo jedno místo, kdy se kabinetem prokousal živý pes kabaretu a strhl celé osazenstvo auditoria k nadšené účasti. A nejen diváctvo, ale i členovce poroty, kteří inspirovaní touto pasáží rozvířili své obrazy, které je až hanba opakovat mimo dadakontext. Proto se raději vrátíme ke zmíněné pasáži, kdy se prvorepublikové dada prolomilo do 21. století a my jsme pod plexisklem

viděli Vojtu Dyka, jak se loučí s Dášou Veškrnovou, protože se stal rekrutem a musí navléci uniformu, která mu fakt sluší, aby se s Annou Luise už nikdy nesetkal, vyplakal všechnu náplň do centropenu a skončil navždy za mořem. Pak jsme nasedli do automobilu, vystřelilo se na nás děly a pšouky, byli jsme omámeni magickými spirálami, podmaněni metronomy, ale nic se už nevyrovnalo gradaci vlničího se plexikla. A tak jsme si mohli rekognoskovat válku tak, jak bychom si ji nikdy neprohlédli, kdyby nebyla vycpaná a postavena na březové větvi. A byl to pěkný kabinet.

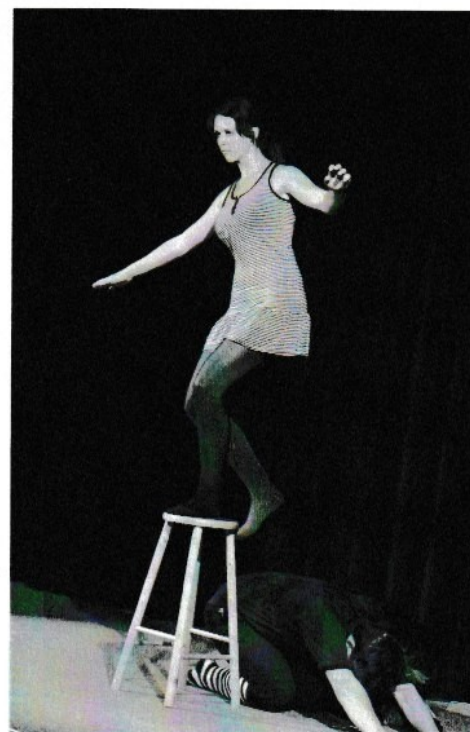
P. S. pro lenivé nebo příliš zaměstnané účastníky festivalu: Kód k některým temnějším pasážím tohoto textu najdete na audiálním záznamu rozborového semináře – [on-line] [cit. 2011 06 16]. Dostupné na adrese: www.tzara-čára/dada/21.cz

Radim Akram

KUSE Z DISKUSE

Vykopává Akram: pokusme se společně definovat, co jsme dneska viděli? Slovo si berou Šedows. V představení byly prvky hravosti, ale hře jako by chyběla lehkost. Dáša Bahnerová se radikálně vymezuje: „Rozčiluje mě, když jdu na dada. Tohle bylo dobře technicky zvládnuté, ale přišlo a odešlo a ve mně nic nezůstalo. Navíc mě mrzí, že takhle talentovaný soubor nedělá něco víc, než je dada.“ Hanka Habrychová – Koutová konstatovala, že se dobře bavila a nasazení účinkujících oceňuje. Dan Razím když ví, že jde na dada, nesnaží se nic složitějšího hledat. Ale ptá se, zda šlo jen o koláž? Akrama Staňka na představení nic neurazilo, ale zároveň se ani nijak zvlášť nebavil. Případalo mu jako muzejním způsobem zpracované. Čekal, že soubor najde vlastní dada. Tohle bylo ale „vkusný, poučený, krotký a vochočený dada. Příliš konvenční.“ Podle Radovana Lipuse šlo o školní kabinet. Rád by viděl dada 2011, dada tady a teď, protože jenom tak dada není mrtvé. Když soubor hrál s plexisklem a loutkami, publikum ožilo, protože: „...právě to bylo vaše, bylo to soudobé a fungovalo to.“ Ema si přála, aby na ni z představení přeskočil vir dada. Bohužel zůstala imunní. Radovan ocenil, že soubor nerezignoval na přítomnost tématu války, která byla pro vznik dada určující, a že z toho neudělali jen bohapustou taškařici.

/kuna/

ŠEDOWS

TANGO S Avidanem

I přesto, že jsem nedokázala jistě říct, o čem tohle představení bylo, ohromilo mě takovou silou, že jsem z něj nedokázala spustit oči. A nejspíš jsem v tom nebyla sama. Na otázku, v čem tkví ta strhující síla, jeden z diváků odpověděl, že v cizokrajném přízvuku Vladimíra B. Ten byl rozhodně zajímavý. Další odpovědí bylo umělecké nadání herce, které jsme mohli vidět v tanci, práci s pohybem, interpretaci textu či využití prostoru.

Nikola Húsková

Jézuskonte marjapano

Jedno indiánské přísloví říká: Nesuď člověka, dokud se neprojdeš v jeho botách. Kolik bot si můžeme ve svém životě about a po kolika cestách se vydat? Jéje! A kolik bot sami odsoudíme kopnutím do kouta k definitivnímu zapomení? Achjéje! Zážitek okamžiku přišel, stopy zanechal a pomaličku odchází...

Lucie Veličková a Věra Pokorná

Jézuskonte marjapano

V dnešním krásném a slunečném dopoledni jsme s potěšením přivítali dva milé hosty – Jírku Pokorného a Dana Razíma, kteří se s námi zapojili do práce v našem semináři. V plánu jsme měli probrat výkony recitátorů I. kategorie. Na začátku jsme si položili dvě základní otázky, na které jsme se zaměřili:

Za prvé - co nám chtěl člověk na pódiu svým textem a přednesem sdělit, jestli se k nám sdělení dostalo, za druhé - jak k textu přišel (vybral si ho sám? nebo mu byl vybrán pedagogem?). Dále jsme se zaměřili ještě na to, proč vlastně recitátoři recitují. Ptali jsme se, jak se k přednesu dostali, jaká byla jejich cesta k interpretaci textu. Shodli jsme se, že včerejší výkony byly nevyrovnané. Ale určitě jsme našli povedené.

Rozdělili jsme se do čtyř skupin a mezi sebou jsme si povídali o jednotlivých recitátorech a odpovídali jsme si na výše zmíněné otázky. Debata byla velmi inspirující a navzájem jsme se shodovali a potvrzovali si názory.

Mezi povedené jsme zařadili tyto interprety: Andrzeje Molinu, Lucii Novákovou, Jana Mrázka, Dalibora Pelce, Anástázii (hezčí je Stázka) Klemensovou, Jennifer Za Nzambi, Filipa Hutečku.

Na závěr nás těší i názorová shoda s porotou, ke které jsme dospěli během rozborového semináře, jehož jsme se my – stínová porota (Šedows) aktivně zúčastnili.

Vaše stínová porota

AGENTI W54P

Petr Váša, fyzické básnictví a necelá dvacítká nových tváří. Práce se zvukem, pohybem a obrazem. Dokážeme vnímat poezii všemi smysly, dokážeme vytvořit poezii a to i zcela obyčejných, možná nepodstatných věcí všedního Prostějova. Všechno to začalo spektrem neřízených hlasů, pohybů a hledáním výtvarných jevů vycházejících z našeho těla. Člověk by nikdy neřekl, že z neřízených pohybů můžeme získat příběh a emoce.

S hlavní náplní semináře jsme začali hned ve středu, kdy jsme vyšli hledat inspiraci pro fyzickou báseň do ulic všedního dopoledního Prostějova. Hodinová procházka s blokem a tužkou v ruce se zaměřovala na hledání hlasů, nápisů,

popisů, rozhovorů... „Oblékání – tato nádherná poezie v životě ženy“, „Únikový východ“ nebo „Dám si jeden kopeček vanilkové a jeden malinové, prosím...“

– i toto se může objevit v performanci básně, která vznikla na ulici. Vzájemně dotváříme báseň každého jednotlivce tak, aby vyznění textu nebylo pochopitelné jen pro básníka, ale také pro diváka. V takovém okamžiku přicházíme na to, že každá myšlenka se dá zprostředkovat mnoha různými způsoby. Chceme, aby báseň nebyla pouze o zvuku, ale právě i o pohybu a výtvarnu.

Petr Váša nám stále víc ukazuje, jak se dá obyčejná, možná i prašivá věc či myšlenka proměnit v něco zajímavého.

WTF?

Po návštěvě odpoledního rozborového semináře pro první kategorii nás napadají pouze tři písmenka: „WTF?“. Dvouhodinový rozborový seminář vlastně vůbec nebyl seminářem rozborovým, spíše organizačním či anketním. Chápeme sice, že je podstatné řešit, zda je vhodné či ne recitovat pouze jeden text, ale toto může být otázkou několika minut či otázkou ankety. Dále pak nerozumíme, proč se většinu času hovoří pouze o některých přednesech, nebo dokonce hlavní aktéři na rozboru nejsou a rozhovor panuje mezi porotou a pedagogickým dozorem. Hlavní postřehy měla spíše stínová porota, která alespoň naznačila jejich názor k přednesům, nejen k obecným a organizačním problémům.

Je sice pravda, že sólisté měli možnost si po ukončení semináře promluvit s porotci o jejich výkonu, ale není od toho rozborový seminář? Doufáme, že porota pochopí smysl rozborového semináře.

Agenti

JANOWY VJEMY

Ve druhé kategorii přibýlo poezie, ale próza i tak zůstala ve vedení. Veselých textů bylo méně, ale nechyběly. Ani pánové nechyběli, bylo jich dvakrát víc než v první kategorii (konkrétně 12, pokud si potrpíte na čísla). Ovšem úroveň obou kategorií mě srovnávat nenuťte, na to už jsem příliš unavený. Největší potlesk ostatně sklídila za oponou porota. Na důvody se ptejte těch zlomyslníků, kteří tak nadšeně tleskali... Jako by sami nikdy nikam nepřišli pozdě!

V první skupině nás interpreti tak trochu sváděli ke špatnosti. Nutili nás trhat občanské průkazy (Martin Jarolímek v úryvku z knihy Petra Šabacha), vynalézavě nás přesvědčovali o prospěšnosti alkoholismu (Michail Bulgakov ústy Dana Kranicha) a učili nás kouřit (Jakub Pazderka a Gad Elmaleh). Ty výraznější výkony přišly ale až později. Vlastně hodně pozdě ve čtvrtém odpolední.

Mnohé potěšila Kateřina Císařová jako slečna, která pije pivo. Ukázalo se, že pití tohoto nápoje inspiruje k intenzivní tvorbě básní. Moudrých básní. A neříkejte mi, že je tomu jinak! (Sylva Fischerová: Říkejte mi)

Do dalekého Tibetu nás zavedla Veronika Smolková. Jako jedna z mála si troufla na rekvizitu. Oranžový šál jí proměnil v božstvo, kterému je třeba přinášet oběti. Její rituál měl pevnou formu a vznešenost, nálehavost i lehkost, hravost i moudrost. (Montáž z textů Garyho Snydera- Obětování Táře)

Klára Kazlepková nám dala nahlédnout do detailů příběhu Maryčky Magdonovy. Zpívala, gestikulovala, křičela, zvedala oči k nebi, byla sexuchtivou Maryčkou i poněkud opotřebovaným sekáčem Josefem. Úryvek z veršovaného monodramatu jsem snad v Prostějově ještě neslyšel. Kláře to šlo náramně a já se těším, až si Nohavickou Druhou trávu přečtu celou.

Vojtěch Rudolf si chytře poradil v překerní situaci. Co byste dělali vy, kdyby za vámi přišla mořská víla a nutně potřebovala vědět, kde je její místo? Vojta si každopádně s textem Roberta Fulghuma věděl rady. Možná mohl mít trochu víc energie. Ale hledejte ji v sobě ve vydýchaném prostoru, když se už večer hlásí o svá práva...

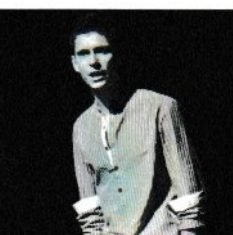
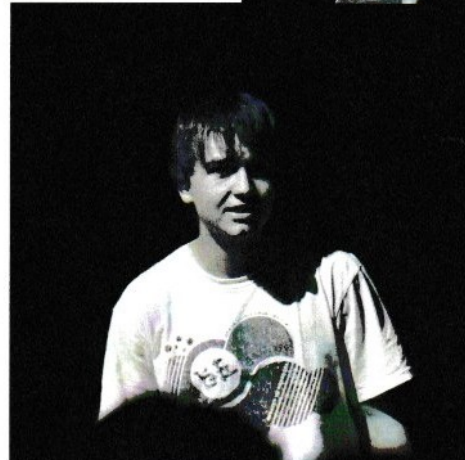
Možná ale vím, kde se všechna ta chybějící energie skrývala. Nakumuloval ji do sebe Kryštof Bartoš. Už nějakou dobu si nejsem jistý, jestli je blázen, nebo se za blázna jenom vydává. Navenek to vyjde nastejno. Každopádně jsem rád, že se Kryštof pokouší najít pravdu. A držím mu palce, aby našel. Spěchat nicméně nemusí – jeho hledání diváky tuze bavilo. (Leonid Andrejev – Fixní idea)

Svou lásku hledal v bílých nocích Vít Roleček. Jeho romantický (realistický?) hrdina byl ale tak podobný krasavici Nastěnce, že mě vlastně ani nepřekvapilo, když se zbožňovaná Naša rozhodla pro tajuplného mladíka. Ale můj bože! Prožil celý okamžik blaženosti! Copak je to málo třeba i na celý lidský život? (Fjodor Michajlovič Dostojevskij)

Zmínit ještě musím spisovatelova muka s bidlem, která prožíval Jiří Sedlák (Emanuel Frynta), dramatické vyrovnávání se s vlastní minulostí i s vlastním otcem Teresy Slámové (Sylvia Plathová) či mrazivý příběh Pána Polštářů v podání Jitky Hejlové (Martin McDonagh).

Nebyla špatná ta druhá kategorie. Čas třetí už se blíží.

Jan Anderle

ROZHOVOR S

JOZEFEM KRASULOŮ

DIVADLO JAKO POEZIE
NEBO POEZIE JAKO DIVADLO?

V semináři Jozefa Krasuly jde o to, jak dostat poezii do divadla a divadlo do poezie. Stačí smíchat něco veršů J. H. Krchovského, odvahy, fantazii (nemáme-li, postačí fantas), babí hněv a žďibec hudby? Jak je to s tou recepturou, vysvětluje Jozef Krasula:

V našem semináři „Divadlo jako poezie, poezie jako divadlo“ jsme se rozhodli vyzkoušet a dokázat, že není tak podstatné, jestli je to tak nebo tak. Že i výborné divadlo v sobě může mít kus poezie, může být poetické a samozřejmě i poezie může být dobrým divadlem. Samozřejmě, že klasický činoherní tvar má svoje zákonitosti a způsob jak tvořit. Taky poezie má svoje specifické prostředky, ale v konečném důsledku je to divákovi jedno. On chce mít z představení zážitek a ta cesta ho nezajímá. Takže to byl prvotní impuls k vymezení našeho tématu.

Proč padla volba na texty J. H. Krchovského?

Mě ta poezie Krchovského už dávno baví a svým způsobem vzrušuje. Protože jsou to texty na jedné straně morbidní, drsné až naturalistické a na druhé straně působí hravě, přitažlivě, humorně a vtípně. A tento rozpor se mi zdá být velmi zajímavým. Baví mě pátrat po tom, v čem se to skrývá. A další důvod, který stál za rozhodnutím, že použijeme texty JHK, byl fakt, že tento básník je v kontextu české literatury zvláštní element. Patří k nejprodávanejším a nejpobláznějším českým básníkům. A pak taky nevím o žádném případě, že by se někdo pokoušel jeho poezii inscenovat (je možné, že se to stalo, ale já o tom nevím). A to je pro mě výzva. Něco jako neobjevená neprobádaná krajina. Nevím, jestli se nám podaří se za 12 hodin práce v semináři v průběhu WP propracovat k nějakému tvaru, ale budeme se snažit alespoň o náznak, úvod, náčrt toho, co by se dalo dělat, kdyby prostoru bylo víc.

Jak s poezií JHK pracujete v semináři?

Když to srovnám s workshopy na Hronově nebo v Šumperku, máme na to pouze čtvrtinu času, takže není možnost to pročíst do hloubky. Východiskem byla úloha, aby si každý z osmnácti frekventantů semináře Krchovského přečetl a vybral si jeden z textů, kterým se chce zabývat. Ukázalo se, že asi až na dva případy si každý přivezl něco úplně jiného, takže máme tématicky i formálně široké rozpětí. Ale přece jen něco společného ty básně mají. Mám pocit, že jsme se shodli na tom, že JHK dokáže pracovat s paradoxem, s kontrastem, něco vyzdvihne do výšky a vzápětí to svrhne do prachu. A ten rozpor mezi vysokým a nízkým, vážným a humorným, drastickým a jemným, tento neustálý kontrast je přitažlivý.

Vy jste frekventanty semináře vyzval, aby si přivezli do Prostějova i hudební nástroje. Dostali jste se k tomu, aby se nástroje využily?

To zadání vychází z mé zkušenosti, že nikdy nevíte, co vám při inscenování pomůže. Proto jsem do zadání semináře tu výzvu dal. Je prostě dobré mít škálu možností na začátku co nejširší a nejotevřenější. Být připravený, mít načtené texty, znát souvislosti, mít muziku... Tady se v semináři sešlo několik hudebních nástrojů, např. kytara, saxofon atp. a my teď pracujeme

paralelně ve třech menších skupinkách. Já už jsem v tuhle chvíli jen takovým inspirátorem a pomocníkem. Sem tam poradím, ale nechávám plně na seminaristech, aby si sami zvolili inscenační prostředky podle svého svobodného rozhodnutí, takže když někdo bude mít chuť tam zapojit hudební složku, budu jen rád.

Co považujete za klíčové, když se člověk rozhodne dělat divadlo poezie ve srovnání s klasickým dramatickým tvarem?

Já mám sklon k dramatictějšímu divadelnímu tvaru. Ale stejné právo na život má i lyrictější básnický projev. Rozdíl je v tom, že zatímco ten dramatictější tvar se může spolehnout na dramatickou situaci, konflikt charakterů, postav apod., ten nedramatický tvar se může spolehnout na asociace, obraznost, metaforu, inscenování různých pocitů, stavů, úzkostí... A to s použitím všech dostupných prostředků světelných, obrazových, zvukových, které nemají zas až takový velký prostor v dramatictějším jevištním tvaru. Oba způsoby mají své místo na slunci. Pak už je jen na naturelu každého režiséra, kterou cestu zvolí.

Vy jste na veřejné debatě po představeních říkal, že jak už dlouho působíte jako porotce nebo lektor na různých festivalech, přestáváte být kritický. Odnaučil jste se kritizovat?

No, já už jsem asi stará páka...ježišmarjá. Je to tak. Ale po představení Pozdravuj všechny doma (Divadlo Dagmar) jsem to nepotvrdil. To jsem byl velmi kritický. Ale jenom proto, že na tom, co dělají, mi velmi záleží, a protože jsou mi velmi blízcí. Blízcí tím, že jejich pohnutky jsou velmi poctivé. A já mám hrozně rád poctivé divadlo, když se nedělá na efekt, když se nedělá pro porotu na festival, ale z vnitřní potřeby vyjádřit se k světu, k okolí, projevít svůj názor, pocity, stavy. A v tomhle se mi zdá právě Divadlo Dagmar velmi čestné. Ale opravdu to porotcování vás naučí hledat spíš to pozitivní než negativní. Jako divák si třeba řeknete: „A to byla blbost!“ Vstanete a odejdete. Ale jako porotce musíte těm lidem ze souboru říct, jak na tom v tu chvíli jsou, a co by jim pomohlo. Myslím, že povinností každého porotce by měla být snaha pomoci hledat cestu a být pozitivní. Tím nemyslím, že musí hodnotit za každou cenu kladně, ale i negativní věci by měl umět říct tak, aby motivoval. I ve špatném divadle můžete najít něco přínosného, objevného, třeba je to přínosná objevná dramaturgie, nebo přístup k inscenování atd. A povinností porotce je hledat tyhle věci, které jsou zajímavé pro diváka. Mě velice těší, že tady tyhle věci můžu zažívat a věřím, že to tak bude i dál. Že prostě dobré divadlo nezemře.

Ptala se Kuna.

...

O mrtvých jen bodře
o smrti jen žertem

...

Dotančil k rakvi na míru
svalil se z lahve si přihnul
peklo si složil z papíru
do nebe nedosáhnul

...

bylo nebylo
šel smrt šel šel
když ses věšel
za roh zašel
šlo smrt šlo šlo
a všechno přešlo
šla smrt šla šla
až pošla

Dopis:
vnitřnosti obálky

Epifanie tvé tváře

Vlčice z marcipánu
Hryže pohrdavé rty oči
Diamantoidy

V mém navždy neposlušném srdci
kraluješ krahujec

Nenávidím lásku
tebe miluji

Hořící muži
oheň! oheň! něho

Je to co cítím láska
nebo jen lunapark pro libido?
pitvám motýla

Úzkost pracuje na plně oprátky

Čím chceš být když spíš?

Tik nudy:
připoutání se
k bolesti jako k jediné kratochvíli?

Onyx on XY milující černovlásky
já tyjátr Saturna v mechu a kapradí
mezi kolena slanečka

Vzednutí touhy:
aby mi podle lhal
abych mu podlehla
chci se ti vzdát ve výstřední noci!

I smrt
mistr

Našla jsem čtyřlístek na hřbitově
budu mít štěstí na hrobníka

Nevěřící:
ve při vepři
bůh je stroj na zmrzlinu?
za neprůstřednými spánky
vina i van
umí-ráček:
nemá nemá amen
bůh je smích vesmíru

VIKTORIE RYBÁKOVÁ
* 1961 AŠ / BÁSNÍRKA A FOTOGRAFKA. ŽIJE V CHEBU.

PODWEČERY U KOTĚRY

SKA'N'DAAL

Z Hradce Králový přiletí papírek notový a s ním ska – ska – Ska'N'Daal! Šrumec u Východočechů značně oblíbený, mnoho dechů u kapely, mnoho skoků u publika. Kapela na svých webových stránkách o sobě promlouvá takto: „Jsme hudební skupina, která se snaží najít si vlastní cestu džunglí současné populární hudby, inspirování jak hudbou současnou, tak i třeba muzikou, která se hrála před padesáti lety. To, co děláme, nás baví a rádi přivážíme svoji hudbu do neznámých krajů... Jedna věc je však určující: místo původu - Karibik, přesněji ostrov Jamajca, kde si praotci našeho hlavního inspiračního směru kdysi přivlastnili americké swingové šlágry a zahráli si je po svém. Ostrov, kde se objevil tanec skank, první rudeboy i badboy. Ostrov, který se svými 2.000.000 obyvateli ovlivnil prostřednictvím svého posla - Boba Marleye - celou světovou populární hudbu i spoustu subkultur.“

EISNER

KÁCH

Lidové rčení: nejsem tak kách, totiž nejsem tak ukvapený, neženu se do toho tak naslepo, je to věc, kterou si ještě rozmyslím. Je to podivuhodné. Proč je to podivuhodné? Hned se dohodneme.

Kách je svým původem německé gach, jehož vedlejší tvar je jach, jedno i druhé souvisí s jäh, význam všech tří slov je náhlý, prudký. Německé slovo pro prchlivost, der Jähzorn, znělo kdysi Jachzorn. Nuže, základní tvar gach spí už asi tak dvě století na hřbitově slov. Ale jeho česká odnož žije podnes. To jsem měl na mysli, když jsem řekl, že to je podivuhodné.

Není to jediný případ, kdy v počestěné podobě přežívá německé slovo, jež v němčině už dávno uhynulo. Vzpomeňme si jen na ore (z německého ors, po němž od raného středověku není památky). Náleží sem i sloveso cválati, jehož základ zwalen, příbuzný s quälen, znamenal pobízeti koně ostruhou, bodlem.

WOLKROWOKO

DEMENTI

Nejen Wolkrowo woko se vyděsilo, ale hlavně oko Hanky Habrychové-Koutové, když viděla, co napáchal Wolkroniq v čísle 2: připsal dramaturgii a pedagogické vedení jejího opusu pro citoslovce a boty Petře Severinové. Přitom své dílko nastudovala zcela sama! Hluboce se jí omlouváme, kromě již předaného panáka Becherowa i písemně. Chybu způsobilo špatně nasměrované ctrl c v přehršlí textů a následná spěšná korektura, neb uzavírka byla nám v patách. S hlubokou lítostí WQ...

MEZINÁRODNÍ FESTIVAL POEZIE VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Mezinárodní festival poezie je soutěží amatérských recitátorů z České republiky a Slovenské republiky. Je rozdělena do dvou věkových kategorií: I. kategorie: ročníky narození 1992-1996 II. kategorie: ročník narození 1991 a nižší

PODMÍNKY SOUTĚŽE:

1. Každý soutěžící přihlašuje dva texty:
  - a) pro 1. kolo soutěže básně nebo prózu
  - b) pro 2. kolo soutěže pouze básně
2. V 1. kole recitují soutěžící odděleně podle kategorií, ve 2. kole recitují společně, výsledky jsou vyhlašovány pro každou kategorii samostatně.
3. Doba přednesu pro 1. kolo je maximálně 8 minut u poezie a 10 minut u prózy, pro

2. kolo maximálně 10 minut. Při překročení stanoveného časového limitu nebude soutěžící hodnocen.

4. Přednes z předlohy není přípustný.
5. Uvedení autora a překladatele při přednesu je povinností recitátora, který je ohlásí sám, nebo prostřednictvím tajemnice (tajemníka) poroty. Nesplnění této podmínky je postihováno odečtením jednoho bodu z výsledné známky.
6. Pořadí soutěžících se losuje.
7. O počtu postupujících do 2. kola rozhoduje porota na základě výsledku z 1. kola. Losování pořadí pro 2. kolo se provádí ve dvou skupinách podle umístění v 1. kole v obráceném pořadí.

PŘIHLÁŠKY:

Přihlášky (viz příloha) je nutno odeslat na adresu:

Kulturní zařízení města
Valašského Meziříčí,
příspěvková organizace,
Komenského 1 757 01
Valašské Meziříčí
e-mail: markova@kzvalmez.cz.
Bližší informace na tel.:
00420 571 684 557, 736 643 102
(Hana Marková)
www.kzvalmez.cz.

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK je 15. října 2011

INTERPRETACE INTERPRETACE

Aby historik mohl vůbec nějakou historii sepsat, musí mít k dispozici nějaké prameny. Tímto souhrnným názvem označujeme veškeré doklady o nějaké události, jevu či lidské činnosti v minulosti, prostě – stejně jako v detektivce – nějaké stopy o tom, co se tady dělo.

Poté, co byl pramen nalezen a kriticky zhodnocen, je třeba ho interpretovat. Co to znamená? Interpretace je vše to, co z pramene historik „vyčte“, jak mu porozumí a jak ho vyloží. Ono se to možná na první pohled zdá banální, ale právě v interpretaci tkví sláva i slabost historie jakožto vědy. Je totiž nad slunce jasné, že jestliže heuristika a kritika pramenů je věc v zásadě objektivní a alespoň teoreticky můžeme předpokládat, že by ji všichni dělali stejně, do interpretace se – ať chceme či ne – promítá celá řada subjektivních hledisek. Historik pramen vykládá podle toho, co mu připadá pozoruhodné, podle toho, jaké ho zajímají otázky – a ty jsou zpravidla dány jeho současností. Do interpretace se tak promítají názory historika, jeho temperament i píle, jeho znalosti a představy, politická a sociální situace, kterou zažívá apod. Interpretace pramene je tak jakýmsi mostem, který spojuje minulé a současné, jakousi živou vodou, kterou to dávno mrtvé a zašlé znovu oživuje. Jenže – je to pořád ještě vědecký postup? Jestliže je interpretace jistou licencí historika, logicky z toho vyplývá ono ze-

směšňované neustálé přepisování historie. V historii (a ostatně i v jiných humanitních vědách) díky interpretaci jednoznačné, vždy a všude platné objektivní pravdy prostě nejsou, a pokud ano, pak není něco v pořádku, poněvadž věčnou a jedinečnou správnou interpretaci vnucuje historikům pouze ideologie či na ní postavená totalitní politická moc.

Je tedy dnes úloha historika stejná jako úloha muzikanta či herece, kteří mají nově interpretovat skladbu či divadelní hru, ať už jsou to „kusy“ relativně neznámé či notoricky profláknuté? V podstatě ano, přesto jeden zásadní rozdíl zůstává. Historik se stále musí držet zásady historismu, která říká, že je třeba interpretovat prameny tak, aby to odpovídalo době, kterou historik popisuje. Samozřejmě je to spíš ideál, než reálný požadavek, ovšem když na něj historik rezignuje, ztratí jeho práce vědecký charakter zcela. Umělec může svojí interpretaci přesunout do jiného dobového kontextu, může interpretované dílo aktualizovat, tedy podřídit ho svému současnému záměru. Když to udělá historik, přestal být historikem. Stal se buď umělcem anebo – a to se historikům také nejednou stalo – politikem.

Jiří Stočes, historik

/výňatek, celý text s názvem „Co znamená interpretace pro historika aneb průlet historickým proseminářem“ k dispozici v redakci/

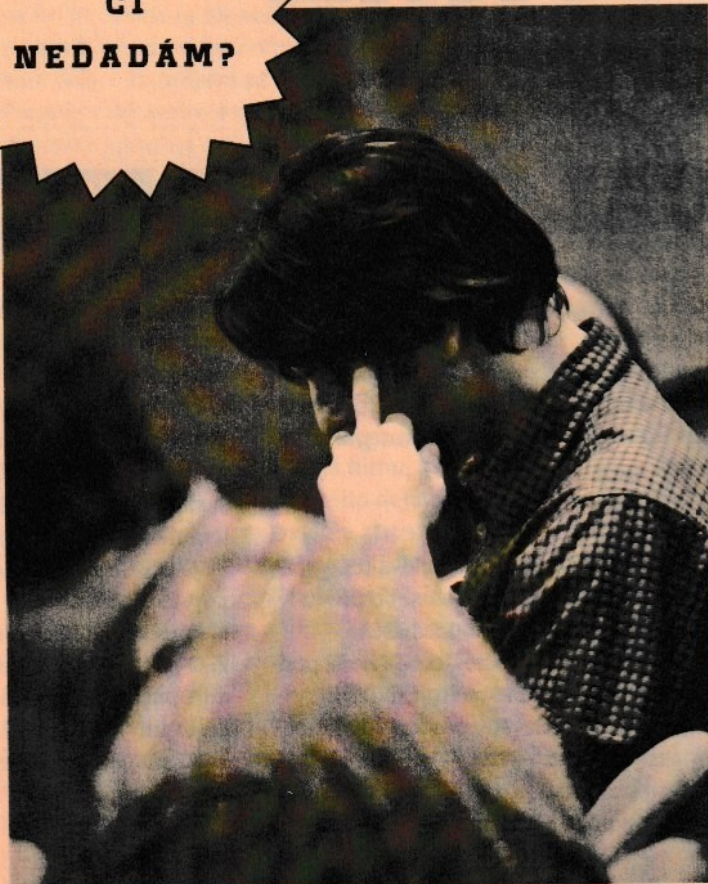
BULWÁREQ

DADÁM
ČI
NEDADÁM?

JAK JE TO MOŽNÉ??!!

Téměř bez povšimnutí projel včera Prostějovem „Tour de Hanaa Mišullín Giro Night“. Jisté je, že majitel růžového trikotu cílovou páskou dosud nepokořil. Výsledky této etapy proto stále nelze zveřejnit. Zůstávají v redakčním Vordu.

Redakce WQ získala hmatatelný důkaz!!!
Nejméně jedné z účastnic WP
se dotkla Poezie...

SENZACE!!!

AKTUALITA

U lesa stála,
hezká se zdála.

Když jsem k ní přišel,
sopel z ní visel.

Já na ni: „Ty prasisko,
utři si to soplisko.“

Ona mi jednu majzla
a pak ten sopel zblajzla.

Velká Bíteš (okres Žďár nad Sázavou), kolem roku 1984

TÝRÁŠ

Redakce:

Petra Kosová /Kosa/

Petra Hynčíková /Kuna/

grafik Honza Dientsbier /Honya/

foto: Bob Pacholík a Honya